

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Експертна діяльність у галузі освіти

Освітня програма **Викладач ЗВО. Професіонал з управління та експертизи освітнього простору**
Другий (магістерський) рівень

Спеціальність **011 Освітні, педагогічні науки**

Галузь знань **01 Освіта**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019р.

ЗМІСТ

1. Мета і завдання курсу
2. Результати навчання (компетентності)
3. Організація навчання курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Політика курсу
6. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Експертна діяльність у галузі освіти
Викладач (-і)	Стражнікова Інна Василівна
Контактний телефон викладача	(097)8790929
E-mail викладача	inna.strazhnikova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до курсу	
Дисципліна забезпечує набуття студентами знань у галузі експертизи в галузі освіти, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні експертизи, зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до фахової діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу – забезпечити поглиблену теоретичну підготовку фахівця у галузі освіти щодо розуміння особливостей експертної та консультативної діяльності в освіті та сприяти формуванню знань, умінь і навичок з консультування й експертизи з питань розвитку системи освіти; розвиток професійної компетентності управлінця у галузі освіти.</p> <p>Цілі вивчення дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оволодіння системою знань про експертну діяльність у галузі освіти; — формування знань про функції, завдання і базові компетенції експерта у галузі освіти; — оволодіння знаннями про сутність, зміст і етику експертної діяльності; — опанування знаннями про експертизу і консультування як базові поняття експертної діяльності; — оволодіння системою знань про аналітичні методи в експертній діяльності; — поглиблення знань про технології та форми експертної діяльності; — формування наукового світогляду і методологічної культури експерта у галузі освіти; — розвиток інтелекту, творчих якостей, здатності до науково-дослідницької та інноваційної діяльності в сфері освіти. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни магістрант повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> — засвоїти основні категорії, поняття і терміни, які відображають експертну діяльність; 	

- оволодіти компетенціями необхідними для експертної діяльності;
- удосконалити уміння і навички самостійної навчальної роботи, збирання, опрацювання й аналізу наукової інформації та методичних джерел;
- сформуванати власний стиль наукової, професійно-педагогічної та управлінської діяльності, професійного спілкування;
- розвинути уміння і навички навчання упродовж життя;
- розширити свій науковий світогляд і підвищити рівень методологічної культури.

Компетенції соціально-особистісні:

здатність до організації власної науково-дослідницької діяльності, здатність до системного критичного мислення; науковий світогляд і творче мислення; усвідомлення актуальних проблем й пошуку засобів їх вирішення, загострення уваги на суперечностях, які виникають відповідно до конкретних умов.

Загальнонаукові компетенції:

розвиток рефлексивних умінь, аналіз і самооцінку власної професійно-педагогічної діяльності, професійно-значущих рис своєї особистості; володіння теоретико-методологічними засадами регулювання відносин інтелектуальної власності, взаємозв'язок знань та їх впорядкування; розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; аналітичні здібності, дослідницькі навички; навички управління інформацією; організація власних прийомів вивчення інформації.

Інструментальні компетенції:

співробітництво та робота у групі; використання нових технології інформації та комунікації; гнучкість перед викликами швидких змін; безперервне та послідовне отримання студентами необхідних практичних знань і навичок, які сприятимуть їх подальшому професійному росту та кар'єрі; робота з документами; консультування з експертами.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	011 Освітні, педагогічні науки	I	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Експертна діяльність в освіті: цілі, завдання, зміст, об'єкти і суб'єкти. Етичні аспекти експертизи <i>План</i> Зміст поняття «експертиза», «експертиза в освіті». Предмет експертизи. Види експертизи. Функції експертизи. Принципи експертизи. Типологія експертиз. Експертиза освітніх інновацій.	Лекція	1-5, 8, 10, 12, 15, 20, 22,25, 29 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру
Тема 1. Експертна діяльність в освіті	Практичне заняття	1,2,3,4,5,15,17, 19,20,23,29 та ін., інтернет-ресурси	Сутність та зміст експертної діяльності. Цілі експертної діяльності в освіті. Головні завдання експертної діяльності в освіті, їх типи. Завдання експерта у галузі освіти відповідно до напрямку діяльності. Об'єкти експертизи в освіті. Суб'єкти експертизи в освіті. (2 год).		Протягом семестру
Тема 2. Організаційні форми експертизи в освіті. <i>План</i> Групи та види експертних методів. Експертні оцінки.	Лекція	1-3, 6, 7,9, 11, 13, 17, 19, 22 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру

Методи експертних оцінок. Індивідуальні експертні методи, умови їх застосування.					
Тема 2. Етика професійної діяльності експерта у галузі освіти	Практичне заняття	3, 5-8, 11, 13, 15, 17,22,27 та ін., інтернет-ресурси	Етика і етикет у професійній діяльності. Етичні правила здійснення експертної діяльності: взаємоповаги експерта і представників освітньої установи, що проходить експертизу; співпраці експерта і представників освітнього закладу; дистанції у професійному спілкуванні; обґрунтованості результатів експертизи; адекватності методів експертизи; науковості результатів експертизи (2 год).		Протягом семестру
Тема 3. Освіта як об'єкт експертизи. <i>План</i> Експертиза та консультування в освіті як вид професійної	Лекція	1-4,5,8,10,12, 14, 16, 18, 21-27 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру

<p>діяльності. Особливості наукової та гуманітарної експертизи. Процес та етапи консультування. Особистісно орієнтоване консультування в освіті. Психологічне консультування в освіті.</p>					
<p>Тема 3. Організація експертизи у галузі освіти</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>2,5,7,8,11,14, 15,19,25 та ін., інтернет-ресурси</p>	<p>Методи колективних експертних оцінок. Особливості методів колективних експертних оцінок (зміст методу колективної експертної оцінки. педагогічний аудит, психолого-педагогічна експертиза, комплексна гуманітарна експертиза, консалтинг тощо) (2 год).</p>		<p>Протягом семестру</p>
<p>Тема 4. Роль, функції та базові компетенції експерта у галузі освіти <i>План</i> Вимоги до експертів у галузі освіти. Базові компетенції експерта у галузі освіти. Спільне та відмінне між</p>	<p>Лекція</p>	<p>4, 6-9, 11, 13, 15, 17, 20 та ін., інтерне-ресурси</p>	<p>Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)</p>		<p>Протягом семестру</p>

кваліфікаціями «експерт у галузі освіти», «менеджер з освіти», «фахівець з управління проектами», «менеджер інноваційного бізнесу». Методи відбору експертів у галузі освіти					
Тема 5. Поняття «ефективність експертизи». Чинники впливу на ефективність експертної діяльності в освіті. <i>План</i> Критерії ефективності експертизи: критерії якості відбору експертів. Інтенсивні чинники підвищення ефективності експертизи в освіті. Застосування комп'ютерних технологій в ході проведення дослідження	Лекція	2, 3,5,10,12,14, 16, 21 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру
Тема 4-5. Зміст підготовки до експертної діяльності	Практичне заняття	4,7,8,11,12,15, 19,24,28 та ін., інтернет-ресурси	Управлінське консультування. Консультування керівників освітніх установ. Експерт у галузі освіти як фахівець у галузі освіти. Методи відбору експертів у галузі освіти: евристичні, статистичні, тестові, документальні та		Протягом семестру

			комбіновані. Процедура добору групи експертів (визначення кількості експертів, складання списку експертів, отримання згоди на участь у роботі). Принципи діяльності у творчих групах (2 год)	
Тема 6. Критерії ефективності експертної діяльності <i>План</i> Управлінська концепція реформування освітньої політики в сучасній Україні. Шляхи реалізації цільового управління освітою. Принципи управління ЗВО. Поняття «критерії».	Лекція	1-4, 7,9,11,13, 15, 17, 19, 22, 23 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)	Протягом семестру
Тема 6. Професійна компетентність експерта у галузі освіти	Практичне заняття	1,3,5,6,8,9,11, 13, 17,20,25 та ін., інтернет-ресурси	Комплексність оцінювання, види експертизи, достовірність, обґрунтованість, моніторинг на основі стандартизації та нормування (види і підвиди моніторингу), системність. Фонди знань та умінь.	Протягом семестру

			Екстенсивні чинники підвищення ефективності формування професійної компетентності експерта в освіті (2 год)	
<p>Тема 7. Підготовка експертів з освіти в Україні.</p> <p><i>План</i></p> <p>Поняття «якість освіти». Особливості нормативно-правових засад експертної діяльності у галузі освіти. Формування умінь і навичок з експертної та консультативної діяльності на різних етапах освітнього процесу.</p>	Лекція	2,3,6,10,16,19,20,27 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)	Протягом семестру
Тема 7-8. Підготовка експертів з освіти в Україні та за кордоном	Практичне заняття	2,5,10,16,19, 22 та ін., інтернет-ресурси	Механізми, заходи, інструменти, критерії, правила, процедури щодо оцінювання стану якості освіти за всіма параметрами освітньої діяльності в Україні та країнах ЄС. Курси підвищення кваліфікації або перепідготовки з методики забезпечення якості	Протягом семестру

		освіти та/або освітньої діяльності (2 год).		
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	100 балів			
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань			
Семінарські заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі			
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до заліку – 50 балів			
7. Політика курсу				
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2				
8. Рекомендована література				
Базова				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України. Київ, 1996. 2. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 2014 р. <i>Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. (із змінами і доповненнями 12.01.2018 р.) Електронний ресурс.</i> Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 3. Закон України «Про освіту» від 25.03.1996 р. <i>Голос України</i>, 1996. 25 квітня. 4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В.Г. Кремень]. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. 5. Алексєєв Н. Г. Принципи і критерії експертизи освіти. <i>Шкільні технології</i>. 2000. № 2. С. 220. 6. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с. 7. Дейвід Гопкінз. Оцінювання для розвитку школи: пер. з англ. Г. Вець. Львів : Літопис, 2003. 256 с. 8. Федорова Н. Ф. Науково-методичне забезпечення педагогічних інновацій у навчально-виховному процесі при навчанні обдарованих: <i>навч.-метод. посіб.</i> Київ : Інститут обдарованої дитини, 2011. 122 с. 9. Сологуб А. І. Моніторинг якості креативної освіти ліцеїстів. <i>Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні 1992–2002 : зб. наук. праць до 10-річчя АПН України</i>. Ч. І. Харків : ОВС, 2002. 10. Волот О. І. Експертні методи оцінок та їх використання в управлінні економічними об'єктами. <i>Електронний ресурс.</i> Режим доступу: http://www.rusnauka.com/13_EISN_2012/Economics/10_109835.doc.htm 11. Гнатієнко Г. М., Снитюк В. Є. Експертні технології прийняття рішень. Київ.: Маклаут, 2008. 444 с. 12. Иванов Д. А. Экспертиза в образовании: учебное пособие для студентов высш.пед. учеб. заведений. Москва: Академия, 				

2008. 329 с.

13. Колтунович Т. А. Етичний кодекс психолога: *навчальний посібник*. Чернівці: ЧНУ, 2007. 232 с.
14. Курганская С. М. Экспертиза годового плана работы школы. *Педагогическая диагностика*. 2007. № 6. С. 5-12.
15. Кучер С. Н. Основные подходы к экспертизе в образовании. *Педдиагностика*. 2007. № 2. С. 50-57.
16. Мойсеюк Н. Э. Педагогика. *Навч. посібник*, 3-е изд., 2001. 608 с.
17. Новикова Т. Г. Типология экспертизы в образовании. *Муниципальное образование: инновации и эксперимент*. № 5, 2009. С. 37-42.
18. Новикова Т. Экспертиза инноваций в образовании. Подготовка экспертов гражданских институтов. *Народное образование*. 2006. № 4. С. 104-109.
19. Самигуллин Г. Х., Багавиев И. И. Педагогическая экспертиза методической работы. *Методист*. 2007. № 3. С. 31-33.
20. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основы наукових досліджень. *Навчальний посібник*. Київ.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.
21. Симаева И. Н. Этические аспекты экспертной деятельности в образовании. *Электронный ресурс*. Внедрение европейских стандартов и рекомендаций в системы гарантии качества образования / сборник материалов шестой Всероссийской научно-практической конференции Гильдии экспертов в сфере профессионального образования. – Москва, 2011. Режим доступа: http://expert-nica.ru/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=203
22. Сисоева С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: *навчально-методичний посібник*. НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
23. Сисоева С. О. Основы педагогічної творчості. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.
24. Сисоева С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти. Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.
25. Сисоева С. О., Бондарева Л. І. Педагогічні технології професійної підготовки фахівців: *навчальний тренінг*. Київ: Університет «Україна». 2007. 185 с.
26. Спільник І., Спільник П. Етичні засади діяльності у консультаційній сфері. *Електронний ресурс*. Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Ecan/2011_8_2/pdf/spilnyk.pdf
27. Стась Н. Ф. Комплексный подход к экспертной оценке тестовых измерителей. *Стандарты и мониторинг в образовании*. 2008. № 5. С. 25-30.
28. Тубельский А. Какие способы экспертизы известны в культуре? *Педагогическая диагностика*. 2008. № 4. С. 7-27.
29. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. *Підручник*. Київ: Знання-прес, 2002. 295 с.

Додаткова література:

1. Аналітичні методи. *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://marketinghelping.com/konspekti-lekcz/21-konspekt-lekczj-qosnovi-marketinguq/430-analtichn-metodi.html>
2. Етичні аспекти консультативної діяльності. *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://www.osvita->

plaza.in.ua/publ/etichni_aspekti_konsultativnoji_dijalnosti /279-1-0-27223

3. Інноваційні педагогічні технології навчання професії: *Монографія* / Нікуліна А. С., Максименко Ю. Б., Матвеев Г. П., Засланська С. А. та ін.; за ред. Нікуліної А. С. Донецьк: Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників, 2005. 385 с.
4. Кузьмінський А. І., Омеляненко С. В. Технологія і техніка шкільного уроку: *навч. посіб.* Рекомендовано МОН. Київ, 2010. 335 с.
5. Лозниця В. С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: *навч. посіб.* Київ: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2001. 512 с.
6. Метод експертних оцінок. *Електронний ресурс.* Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/view/5372/46/>
7. Методи експертних оцінок для розв'язання задач прийняття рішень. *Електронний ресурс.* Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/313/11.pdf>

Допоміжна

1. Мамонова Д. А. Сутність та порядок оцінки якості та ефективності судово-бухгалтерської експертизи. *Електронний ресурс.* Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_APSN_2008/Economics/32564.doc.htm
2. Мещанінов О. П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: теорія і методика: *Дис... д-ра пед. наук:* 13.00.04. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 2005. 509 с.
3. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. Київ: Знання України, 2003. 450 с.
4. Положение о сертификации аттестационных экспертов в сфере образования Республики Татарстан. *Електронний ресурс.* Режим доступу: <http://base.garant.ru/8151502/>
5. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні». *Електронний ресурс.* Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

Викладач: д.пед.н., проф. Сражнікова І.В.